

O P R O E P I N G
voor de op **woensdag 18 november 2020** vanaf **19.30 uur**
digitaal te houden
vergadering van de Raad der gemeente Hengelo

AGENDA:

				Port.H.
A	Algemeen			
	A01	Opening		
	A02	Vaststellen agenda		
	A03	Vragenkwartier (zie art. 46 Reglement van Orde voor de gemeenteraad)		
	A04	Bestuurlijke actualiteiten (van het college)		
	A05	Benoeming de heer F.H. Morssink als fractievertegenwoordiger van de ChristenUnie	3154349	
B	 Hamerstukken			
	B01	Kredietaanvraag herinrichting kernwinkelgebied	3133547	Gerrits
C	Voorstellen met tussenkomst van de Politieke Markt			
	C01	Transitievisie Warmte: kaders en aandachtspunten	3120526	Bruggink
D	Voorstellen zonder tussenkomst van de Politieke Markt			
	D01	Grondexploitatie Beckumerstraat	3137630	v. Wakeren
	D02	Controleprotocol 2020	3146547	

Hengelo, 12 november 2020

De voorzitter van de raad,

De heer S.W.J.G. Schelberg

De eerstvolgende raadsvergadering is gepland op **woensdag 2 december 2020**,
aanvang 19.30 uur

**De eerstvolgende raadsvergadering is gepland op woensdag 2 december 2020,
aanvang 19.30 uur**

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3154349	Haarhuis	GRI	Schelberg
ONDERWERP			
3154349 - Benoeming dhr. F.H. Morssink als fractievertegenwoordiger van de ChristenUnie			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

de heer F.H. Morssink (ChristenUnie) te benoemen als fractievertegenwoordiger.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Binnen de fractie van de ChristenUnie is tussentijds een vacature ontstaan voor de positie van fractievertegenwoordiger.

Met dit besluit wordt de heer F.H. Morssink voor de resterende raadsperiode voorgedragen als fractievertegenwoordiger van de ChristenUnie.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

18-11-2020

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3154349	Haarhuis	GRI	Schelberg
ONDERWERP			
3154349 - Benoeming dhr. F.H. Morssink als fractievertegenwoordiger van de ChristenUnie			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Aanleiding

Binnen de fractie van de ChristenUnie is tussentijds een vacature ontstaan voor de positie van fractievertegenwoordiger.

Doel

Met het voorliggende besluit wordt de heer F.H. Morssink voor de resterende raadsperiode benoemd als fractievertegenwoordiger van de ChristenUnie.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Krachtens artikel 6b van het reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad en de politieke markt van de gemeente Hengelo kan elke fractie maximaal twee fractievertegenwoordigers voor benoeming voordragen. De artikelen 10, 11, 12, 13 en 15 zijn van overeenkomstige toepassing op een fractievertegenwoordiger.

Binnen de fractie van de ChristenUnie is er een vacature voor de positie van fractievertegenwoordiger ontstaan door het tussentijds stoppen van fractievertegenwoordiger Mevr. L. Scheringa. De ChristenUnie heeft voor deze positie de heer Morssink voorgedragen. De burgemeester informeert de raad en overhandigt de geloofsbrieven van de kandidaat aan de onderzoekscommissie. Deze commissie onderzoekt tijdens de raadsvergadering de documenten en beoordeelt of aan de benoemingseisen wordt voldaan. Zij doet vervolgens verslag aan de raad en bij een positief advies kan de benoeming direct plaatsvinden.

De fractievertegenwoordigers vergaderen in de Politieke Markt volwaardig mee en hebben dezelfde "rechten en plichten" als de raadsleden. Daarom is er voor gekozen om de fractievertegenwoordigers de eed of belofte te laten afleggen. Na benoeming wordt deze dan conform artikel 14 van de gemeentewet afgelegd in handen van de voorzitter van de raad.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Aan de raad wordt voorgesteld om de heer F.H.Morssink (ChristenUnie) te benoemen als fractievertegenwoordiger.

FINANCIËLE ASPECTEN

Niet van toepassing.

BIJLAGE(N)

Ten behoeve van de benoeming van de heer F.H. Morssink als fractievertegenwoordiger :

- Uittreksel bevolkingsregister
- Verklaring openbare betrekkingen
- Uittreksel kieslijst betrokken partijen

De bijlagen zijn ter vergadering beschikbaar voor de onderzoekscommissie.

Dit raadsadvies is opgesteld door de raadsgriffie.

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3133547	heijenrath, ivo	FYS-PVG	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3133547 - krediet herinrichting kernwinkelgebied			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

Een krediet van €1.300.000,- beschikbaar te stellen voor de voorbereiding en realisatie van de herinrichting van de openbare ruimte in het kernwinkelgebied (Nieuwstraat tot aan de Molenstraat, Telgen, Brinkstraat tot aan de Markt). De kapitaallasten die hieruit voortvloeien te dekken uit de stelpost van het integraal actieplan binnenstad.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3133547	Ivo Heijenrath	FYS-PVG	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3133547 - krediet herinrichting kernwinkelgebied			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

In 2017 hebben de binnenstadpartners (gemeente, SCH, HP en SVH) de handen ineengeslagen. Het tij van de neerwaartse spiraal waar de binnenstad in terecht was gekomen moest gekeerd worden. Niet in de vorm van lange onderzoeken en dikke rapporten, die waren er immers al, maar aan de hand van een actieplan. Samen hebben wij "Het integraal actieplan vitale binnenstad Hengelo 2017-2021" opgesteld. Vanuit de ruimtelijke invalshoek was het uitgangspunt "een compact en herkenbaar stadshart/aanloopstraten met een uniek en herkenbaar karakter".

De Enschedesestraat is het project dat hier de eerste aanzet toe heeft gegeven.

De samenwerking tussen detailhandel, horeca, bewoners, Okra (ontwerpers) en de gemeente hebben geleid tot een breed gedragen ontwerp dat inmiddels tot volle tevredenheid is uitgevoerd.

Het volgende project was de herinrichting van het Burgemeester Jansenplein en de openbare ruimte rondom het nieuwe/gerenoveerde stadhuis. Hierbij is hetzelfde stramien gevolgd als in de Enschedesestraat. Een samenwerking tussen detailhandel, horeca, bewoners, Okra en gemeente.

Inmiddels is ook dit project opgeleverd en ook hier is de openbare ruimte wederom tot volle tevredenheid getransformeerd tot een bruisend openbare ruimte met evenementenplein en waterelement.

Het volgende project dat nu wordt opgestart is de herinrichting van de winkelstraten in het kernwinkelgebied. Het gaat hier om de volgende straten: Nieuwstraat (tot aan de Molenstraat), Telgen, Brinkstraat (tot aan de Markt).

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Het doel van dit project is het aantrekkelijker maken van de binnenstad. Dit wordt gerealiseerd doormiddel van het transformeren van de openbare ruimte in een gebied met meer verblijfskwaliteit. Omdat de projecten 'Enschedesestraat' en 'openbare ruimte rondom het stadhuis' zo succesvol zijn gebleken gaat de voorkeur uit naar dezelfde aanpak.

Dat betekent dat de gemeente weer samen met de detailhandel, horeca en bewoners onder leiding van Okra een ontwerp gaat opstellen dat wat betreft uitstraling (rode klinkers en cortenstaal) past bij de eerdere projecten en aansluit bij de wensen uit het actieplan binnenstad.

Om dit project te kunnen starten is het noodzakelijk dat er een krediet door de raad wordt verstrekt voor de voorbereiding en uitwerking van de plannen. Aangezien de uitstraling van het ontwerp zal aansluiten bij de reeds uitgevoerde projecten wordt omwille van de tijd tegelijkertijd ook het krediet voor de uitvoering aangevraagd. Voor de voorbereiding en de uitvoering wordt er een krediet van €1.495.000,00 gevraagd voor de voorbereiding en uitvoering van dit plan.

De dekking is reeds gelabeld in het beschikbaar gestelde binnenstad budget. De planning is om in het vierde kwartaal van 2020 het ontwerp af te ronden en medio 2021 te starten met de werkzaamheden. Bij de technische uitwerking van het plan wordt onderzocht welke waterhuishoudkundige maatregelen en mogelijkheden er voor klimaatadaptie zijn. Als deze duidelijk zijn zal er in een later stadium bij het college een krediet worden aangevraagd dat gedekt kan worden uit het GRP.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Een krediet van €1.300.000,- beschikbaar te stellen voor de voorbereiding en realisatie van de herinrichting van de openbare ruimte in het kernwinkelgebied (Nieuwstraat tot aan de Molenstraat, Telgen, Brinkstraat tot aan de Markt). De kapitaallasten die hieruit voortvloeien te dekken uit de stelpost van het integraal actieplan binnenstad.

FINANCIËLE ASPECTEN

Financieel:

De voorbereidingskosten die bestaan uit de ambtelijke uren, onderzoeken, en inzet van Okra zijn geraamd op € 195.000.

De uitvoeringskosten op basis van de nu bekende gegevens zijn geraamd op € 1,3 miljoen. Op basis van de huidige inschatting is hiervan € 195.000 toe te schrijven aan openbare verlichting en dient het resterende budget gedekt te worden uit de gereserveerde middelen van het Actieplan Binnenstad.

Net als bij de andere projecten in de binnenstad wordt ook hier onderzocht welke mogelijkheden er zijn om

de waterhuishouding te verbeteren en aan klimaatadaptatie te doen. Dit wordt in de komende tijd uitgewerkt. Aanvullende kosten die hiermee samenhangen zullen uit het GRP gedekt dienen te worden.

Kosten

- € 1.495.000,- voorbereiding en uitvoering inrichting openbare ruimte inclusief verlichting
- € p.m. Waterhuishoudkundige kosten (via een nieuwe kredietaanvraag uit GRP middelen ter besluitvorming door college)

Dekking

- € 1.300.000,- budget binnenstad
- € 195.000,- budget verlichting
- € p.m. budget GRP

Financiële stand van zaken investeringen Binnenstad

Zoals bekend is in het collegeakkoord afgesproken om zo'n € 20 miljoen (gemeentelijke investeringen en externe bijdragen vanuit subsidies, HMO, etc.) te investeren in de aanpak van de binnenstad en de uitvoering van het Integraal Actieplan Vitale Binnenstad. Daarnaast maken we werk met werk door in de projecten die worden uitgevoerd in het kader van het actieplan ook andere gemeentelijke doelen te realiseren. Voor deze doelen zijn veelal andere middelen gereserveerd (bv middelen GRP voor rioolvervanging en klimaatadaptatie of actieplan Fiets voor fietsmaatregelen). Bij de verschillende kredietaanvragen worden deze apart vermeld waardoor de totale gemeentelijke investeringen groter zijn dan de genoemde € 20 miljoen. Van de circa € 20 miljoen die beschikbaar is voor investeringen in de binnenstad is inmiddels € 11,6 miljoen uitgegeven of vastgelegd. Hieronder vallen onder meer de kredieten voor de Enschedesestraat, het Burg. Jansenplein, het voorbereidingskrediet voor het marktplaats en de Bataafse Kamp. Ook de nu in het najaar voor te leggen kredieten zijn hierin meegenomen (voorbereidings- en uitvoeringskrediet van de taxistandplaatsen en bewegwijzering, het kernwinkelgebied en het voorbereidingskrediet voor de Lambertuspassage).

Er resteert nog een bedrag van 8,8 miljoen binnen de gemeentelijke investeringsmiddelen voor nog te realiseren investeringen in de binnenstad zoals de uitvoering van het Marktplaats en omgeving Lambertuspassage, bijdrage fietsparkeren, inrichting transformatiegebieden etc.

BIJLAGE(N)

Begrotingswijzigingen

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Bedr ijfsk ode	Grootboek rekening	Kostensoort	Ink.-Uitg (I - U)	Structureel	Bedrag Begrotingsjaar	Bedrag jaar +1	Bedrag jaar +2	Bedrag jaar +3	Bedrag jaar +4	Omschrijving
1	60500000	510002	U	J	26000	26000	24700	23400	22100	Rente investering treasury kernwinkelgebied
1	60500000	740010	U	J	-26000	-26000	-24700	-23400	-22100	Dekking rente treasury kernwinkelgebied
1	68302001	730020	U	J	0	65000	65000	65000	65000	Afschrijving voorbereiding kernwinkelgebied
1	60805001	380999	U	J	-26000	-91000	-89700	-88400	-87100	Mutaties stelpost voorber. kernwinkelgebied
1	2431	730020	I	J	0	65000	65000	65000	65000	Saldo rubriek 0 kernwinkelgebied
1	7700	900000	I	J	0	-65000	-65000	-65000	-65000	Saldo rubriek 0 kernwinkelgebied
1	68302001	740010	U	J	26000	26000	24700	23400	22100	Rente voorbereiding kernwinkelgebied

Bedr ijfsk ode	Grootboek rekening	Kostensoort	Ink.-Uitg (I - U)	Structureel	Bedrag Begrotingsjaar	Bedrag jaar +1	Bedrag jaar +2	Bedrag jaar +3	Bedrag jaar +4	Omschrijving
1	71005901	110800	U	N	38589					Personeelskosten fysiek kernwinkelgebied
1	71005901	750800	U	N	23018					Overhead fysiek kernwinkelgebied
1	71005901	110350	U	N	41600					Personeelskosten PS kernwinkelgebied
1	71005901	750350	U	N	22100					Overhead PS kernwinkelgebied
1	71005901	380809	U	N	40240					Procesbegeleiding OKRA kernwinkelgebied
1	71005901	380700	U	N	29453					Proceskosten en onvoorzien kernwinkelgebied
1	71005901	320041	U	N	195000					Uitvoeringsuitgaven verlichting kernwinkelgebied
1	70000000	110800	U	N	-38589					Uren fysiek tlv stelpost kernwinkelgebied
1	70000000	750800	U	N	-23018					Uren fysiek tlv stelpost kernwinkelgebied
1	70000000	110350	U	N	-41600					Uren PS tlv stelpost kernwinkelgebied
1	70000000	750350	U	N	-22100					Uren PS tlv stelpost kernwinkelgebied
1	79999999	380999	U	N	-1174693					Krediet kernwinkelgebied
1	71005901	750010	I	N	195000					Verlichting kernwinkelgebied
1	76210009	320000	U	N	-195000					Verlichting kernwinkelgebied
1	76210009	750010	U	N	195000					Verlichting kernwinkelgebied
1	60500000	510002	U	J	6500					Rente investering treasury kernwinkelgebied
1	60500000	740010	U	J	-6500					Dekking rente treasury kernwinkelgebied
1	60805001	380999	U	J	-6500					Mutaties stelpost kernwinkelgebied
1	68302001	740010	U	J	6500					Rente kernwinkelgebied
1	71005901	320041	U	N	1105000					Uitvoeringsuitgaven kernwinkelgebied

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3120399	Rooiman, Joris Cremers, Remko	FYS-SR	Claudio Bruggink
ONDERWERP			
Transitie Visie Warmte: kaders en aandachtspunten			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat elke gemeente een transitie visie warmte opstelt waarin wordt aangegeven hoe elk huis van het aardgas af gaat en met welke energiemaatregelen huizen verduurzaamd kunnen worden. De eerste stap hierin is het bepalen van de kaders en aandachtspunten van de transitie visie warmte voor Hengelo.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Op 29 januari 2020 is in een politieke markt met de raad beeldvormend gesproken over de kaders en aandachtspunten. Met dit voorstel wordt aan de Raad gevraagd om de kaders en aandachtspunten van de transitie visie warmte vast te stellen. Daarnaast zal ook ingegaan worden op wat de kaders en aandachtspunten voor het verdere verloop van het opstellen van de transitie visie warmte betekenen.

Transitie visie warmte

In 2016 is het mondiale klimaatakkoord (van Parijs) vastgesteld. Hierin is afgesproken dat in 2030 40% minder broeikasgassen worden uitgestoten en in 2050 95% minder ten opzichte van 1990. Deze afspraken zijn nodig om de opwarming van de aarde niet verder te laten oplopen dan 1,5 °C. Samen met bedrijven en maatschappelijke organisaties heeft de overheid de doelstellingen voor Nederland opgenomen in een Klimaatakkoord (2019). Onderdeel van het Klimaatakkoord is om in 2030 49% minder broeikasgassen uit te stoten en voor 2050 95% ten opzichte van 1990. Verder is hierin afgesproken dat er in 2050 7 miljoen woningen en 1 miljoen andere gebouwen van het aardgas af moeten zijn. Dat betekent dat de komende jaren woningen en gebouwen beter geïsoleerd moeten worden en over zullen gaan naar duurzame warmte en elektriciteit. In 2030 moeten de eerste 1,5 miljoen bestaande woningen verduurzaamd zijn, zo is afgesproken. In de aanpak naar een aardgasvrij Nederland hebben de gemeenten de regierol. Zij bepalen samen met belanghebbenden, bewoners en bouwverenigingen wat de beste oplossing is per wijk en leggen daarbij ook het tijdsplan vast waarin wijken worden aangepakt (voor of na 2030). Ook is afgesproken dat de inwoners zoveel mogelijk 'ontzorgd' worden. Op diverse manieren zal naar de inwoners toe makkelijk inzicht gegeven worden in hoe zij kunnen verduurzamen en wat dit kost en oplevert. Omdat we ook voor onze kinderen en kleinkinderen een gezond, groen en energieneutraal Hengelo willen, willen we af van het gebruik van fossiele brandstoffen. Aangezien in de meeste huishoudens nu nog een gasfornuis staat en de woningen verwarmd worden met aardgasgestookte CV-ketels zal de volledige overstap naar duurzame warmtebronnen een flinke uitdaging zijn. Om Hengelo echt aardgasvrij te maken zullen we met zijn allen moeten samenwerken en actie nemen: inwoners, woningcorporaties, energieleveranciers, netbeheerders, bedrijven en de gemeente. Aardgasvrij betekent ook dat de gebouwen technisch aangepast moeten worden en dat ons gedrag moet veranderen. In 2050 moet Hengelo volledig van het aardgas af zijn. Om dit te kunnen realiseren zullen de wijken stapsgewijs overstappen naar alternatieve warmtebronnen.

Kaders en aandachtspunten

De basis van de transitie visie warmte wordt gevormd door een aantal kaders en aandachtspunten. Bij de kaders wordt bepaald waarbinnen de transitie visie in algemene zin wordt opgesteld. Bij de aandachtspunten is op meer specifieke onderwerpen bepaald waarbinnen de transitie visie zal blijven. Door kaders en aandachtspunten te hanteren wordt voorkomen dat de transitie visie vaag en onduidelijk wordt. Ook wordt hiermee voorkomen dat de transitie te veel geld gaat kosten. Door in te springen op bestaande initiatieven, andere opgaven te combineren en gebruik te maken van wat er al is, wordt voorkomen dat inwoners en bedrijven onnodig op hoge kosten worden gejaagd.

Kaders

Algemene kaders:

- Iedereen gaat van het gas af (vroeger of later)
- We doen dit in samenwerking met de inwoner (participatie)
- De haalbaarheid en betaalbaarheid van het alternatief blijft een belangrijk aandachtspunt;
- Vanuit een integrale gebiedsgerichte benadering.

Technische kaders:

Als technische kaders hanteren we de volgende criteria om het voorkeursalternatief te bepalen:

- Duurzame energie is schaars. We streven naar het meest duurzame alternatief en efficiënte inzet van bronnen;
- Het beste alternatief heeft de laagste maatschappelijke kosten;
- Als een collectieve oplossing mogelijk is, heeft dat de voorkeur (ontzorging);
- Het alternatief is toekomstbestendig.

Aandachtspunten

Communicatie en participatie

- Uiteindelijke doelstelling is heel Hengelo aardgasvrij in 2050;
- De gemeente informeert inwoners en bedrijven over de warmtetransitie en de gevolgen binnen hun woning of bedrijf. Bewoners en bedrijven moeten duidelijkheid krijgen over wat voor hen verstandige (geen spijt) investeringen zijn;
- De gemeente doet een oproep en uitnodiging aan de samenleving om bestaande gasaansluitingen af te koppelen, tenzij de continuïteit en veiligheid (zwaarwegende redenen) in het geding komen.

Techniek

- Energie die niet wordt gebruikt hoeft ook niet te worden opgewekt: de gemeente zet in op energiebesparing (waarbij kosten en baten in verhouding moeten zijn);
- De laagste maatschappelijke kosten vormen het uitgangspunt voor de technische keuze van het alternatief voor aardgas;
- Onderzocht wordt wat de transitie betekent voor de bestaande (energie)netwerken;
- De gemeente heeft aandacht voor de nabijheid van vraag tot aanbod van warmte en hernieuwbare elektriciteit zowel in ruimte als in tijd;
- Nieuwbouw is aardgasvrij en energieneutraal.

Organisatie (o.a. besluitvorming)

- De transitie visie warmte wordt in de omgevingsvisie en de wijk uitvoeringsplannen worden in omgevingsplannen juridisch verankerd;
- De gemeente sluit aan bij lopende en/of gewenste ontwikkelingen in het gebied, de wijk, buurt of straat, zowel sociaal, technisch als fysiek. Daarbij wordt gekozen voor maatwerk. De binnenstad is een van de gebieden waar naar wordt gekeken gezien de transformaties die plaatsvinden;
- De transitie visie warmte is een dynamisch product. Zowel technische als sociale innovaties kunnen leiden tot toekomstige oplossingen die nu nog niet te overzien zijn en die wel van invloed zijn op de alternatieve warmtevoorziening. Daarom wordt de visie elke 5 jaar geüpdatet. Hiermee wordt de samenhang met de Regionale Structuur Warmte uit de RES Twente geborgd;
- Er is nog geen doorzettingsmacht. De keuze voor het alternatief kan (op dit moment) nog niet worden afgedwongen bij inwoners na een gedegen proces (participatie en technisch onderzoek). We proberen zo veel mogelijk te verleiden, maar uiteindelijk is er een stok achter de deur nodig;
- Het besluit over welk logisch technisch alternatief voor aardgas voor welke wijk het meest geschikt is, wordt genomen door de raad op voorstel van het college.

Proces totstandkoming TVW - op hoofdlijnen

Wat	Wanneer gereed
Vaststellen kaders en uitgangspunten	September/oktober 2020
Visievorming	Januari 2021
Participatieproces	Juni 2021; tot en met vaststelling
Verdieping	April 2021
Vaststelling Transitie Visie Warmte	Juni 2021 (uiterlijk december 2021)

Vervolg proces

Na het vaststellen van de kaders en aandachtspunten kan verdere invulling worden gegeven aan de inhoudelijke uitwerking van de transitie visie warmte. De volgende fase is het invulling geven aan welke verschillende technische opties er zijn voor de verschillende wijken in Hengelo en om invulling te gaan geven aan de planning van de verschillende wijken. Op de uitwerking van de transitie visie warmte is inspraak door burgers mogelijk. Nadat de globale technische keuzes in de TVW door de raad zijn besloten, zullen op wijkniveau de definitieve keuzes worden uitgewerkt en ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd door middel van wijk uitvoeringsplannen. Als input voor de totstandkoming van de TVW zal gebruik worden gemaakt van een enquête die bij het Hengelo panel wordt voorgelegd en van gesprekken met maatschappelijke partners (o.a. Welbions) en bewonersorganisaties. Ook wordt er een panelgesprek georganiseerd.

Rol van de Raad

Bij het opstellen van de Transitie Visie Warmte wordt de raad betrokken. Vooraf stelt de raad de kaders voor de visie en het proces vast en achteraf toetst de raad of de uitwerking hieraan voldoet. Op die manier zijn de lijnen waarbinnen gewerkt zal worden uitgezet en kan verdere invulling worden gegeven aan de inhoudelijke uitwerking. Tussentijds zal de raad via de P&C-cyclus worden geïnformeerd over de voortgang en de stand van zaken. Indien daartoe aanleiding bestaat zal het college de raad aanvullend informeren. We stellen voor om aanvullend een panelgesprek te organiseren over de warmtetransitie en TVW, waarbij maatschappelijke partners, raadsleden en ook inwoners worden uitgenodigd. Het gesprek is bedoeld als verdieping op de beleving in de samenleving, waarbij tevens de uitkomsten uit de vragenlijst van het Hengelo panel worden besproken. Raadsleden zullen hiervoor worden uitgenodigd. De inhoudelijke uitwerking wordt in een sessie bij de raad voorgelegd. De raad stelt deze visie vervolgens vast. Na vaststelling van de TVW zal geëvalueerd worden op het doorlopen proces door terug te kijken op de doorlopen stappen en de rol van de Raad. Iedere vijf jaar wordt de visie geactualiseerd. Door evaluatie kan geleerd worden voor het actualisatie proces. Aanvullend heeft de raad een rol bij de wijk uitvoeringsplannen, dit betreft de verdere uitwerking en concretisering van de keuzes die gemaakt worden in de transitie visie warmte.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

(Voorgenomen) besluit

De Raad besluit:

1. De kaders en aandachtspunten voor de transitie visie warmte Hengelo vast te stellen.

FINANCIËLE ASPECTEN

Personele gevolgen:

Dit voorstel heeft geen personele gevolgen.

Financiële gevolgen:

In de december circulaire 2019 hebben we een bijdrage van circa € 202.000 ontvangen vanuit het Rijk voor het uiterlijk in 2021 opstellen van de transitievisie warmte. Deze middelen zijn met het vaststellen van de jaarrekening 2019 door uw Raad toegevoegd aan de Reserve Duurzaamheid. De bijdrage beoogt dat gemeenten een goede start kunnen maken met de uitvoering van het Klimaatakkoord. Voor de inhoudelijke uitwerking van de transitievisie warmte is 10% van deze ontvangen rijksbijdrage voorzien. Er heeft op dit moment nog geen besteding plaatsgevonden. Er is nu nog geen inzicht in de verwachte uitgaven van de Transitie Visie Warmte. Op het moment dat er verdere inhoudelijke invulling wordt gegeven zal dit inzicht er wel komen. Aangezien de middelen in de reserve duurzaamheid zitten zal uw Raad expliciet haar toestemming moeten geven zodra geld uit deze reserve wordt gehaald.

BIJLAGE(N)

- Plan van Aanpak transitievisie warmte

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3120526	cremers, remko	FYS-SR	Claudio Bruggink
ONDERWERP			
3120526 - Transitie Visie Warmte: kaders en aandachtspunten			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De Raad besluit:

1. De kaders en aandachtspunten voor de transitie visie warmte Hengelo vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat alle gemeenten in Nederland een Transitie Visie Warmte opstellen. In deze warmtevisie worden globale keuzes geschetst voor de alternatieven voor aardgas per wijk. In eerste instantie voor de wijken waarmee voor 2030 gestart wordt. Gemeente Hengelo kiest ervoor om eerst de benodigde kaders en aandachtspunten te formuleren. Op basis hiervan zal de inhoudelijke uitwerking van de transitie visie warmte plaatsvinden.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

Plan van aanpak: Transitie Visie Warmte

1. Aanleiding

In 2016 is het klimaatakkoord van Parijs Europees vastgesteld met de inwerkingtreding per 2020. Hierin is afgesproken dat in 2030 40% minder broeikasgassen worden uitgestoten en in 2050 95% minder ten opzichte van 1990. In Nederland is in de uitwerking van het Europese klimaatakkoord (2019) het doel opgesteld om in 2030 49% minder broeikasgassen uit te stoten. Samen met bedrijven en maatschappelijke organisaties heeft de overheid dit klimaatakkoord opgesteld. Het kabinet en de partners in het Klimaatakkoord willen dat alle woningen uiterlijk in 2050 niet langer gebruik maken van aardgas voor verwarming en koken. Dit betekent dat in 2050 7 miljoen woningen en 1 miljoen gebouwen van het aardgas af moeten zijn en de komende jaren woningen en gebouwen beter geïsoleerd moeten worden en over moeten gaan naar duurzame warmte en elektriciteit. In 2030 moeten de eerste 1,5 miljoen bestaande woningen verduurzaamd zijn. In de aanpak naar een aardgasvrij Nederland hebben de gemeenten de regierol, zij bepalen samen met bewoners en gebouweigenaren wat de beste oplossing is per wijk en leggen daarbij ook het tijdspad vast waarin wijken worden aangepakt. Ook is afgesproken dat de inwoners zoveel mogelijk 'ontzorgd' worden. Op diverse manieren zal naar onze inwoners inzicht worden gegeven in hoe zij kunnen verduurzamen en wat dit kost en oplevert. Om dit complexe proces in goede banen te leiden stelt elke gemeente een Transitie Visie Warmte (TVW) op. Dit plan van aanpak beschrijft het proces, de kaders en de randvoorwaarden voor het opstellen van de Transitie Visie Warmte voor Hengelo.

Om te zorgen dat elke inwoner de best passende duurzame oplossing krijgt, wordt op verschillende niveaus gewerkt om tot deze oplossingen te komen. (Zie Figuur 1)

Landelijk zijn de uitgangspunten voor de uitwerking van het warmtevraagstuk vastgelegd in het klimaatakkoord. Zo is bijvoorbeeld afgesproken dat de wijkgerichte aanpak een belangrijke invulling is van de warmtetransitie opgave, gericht op het wijk-voor-wijk verduurzamen van de gebouwde omgeving. Ook is afgesproken dat om de verduurzaming van de gebouwde omgeving betaalbaar te maken wordt een aantal financiële en fiscale instrumenten ontwikkeld. Een belangrijke uitwerking hierbij is de ontwikkeling van een standaard en streefwaarden voor de koopsector. De standaard geeft voor kenmerkende type woningen weer wat een 'verstandige' verduurzaming is, waarbij met verstandig bis bedoeld op basis van kosten-baten en de gewenste reductie van de warmtevraag. Verhuurders zijn verplicht om te voldoen aan de standaard in 2050. Zo weten alle woningeigenaren dus waar ze aan toe zijn.

In de Regionale Energie Strategie 1.0 wordt een Regionale Structuur Warmte (RSW) opgenomen en deze bestaat uit:

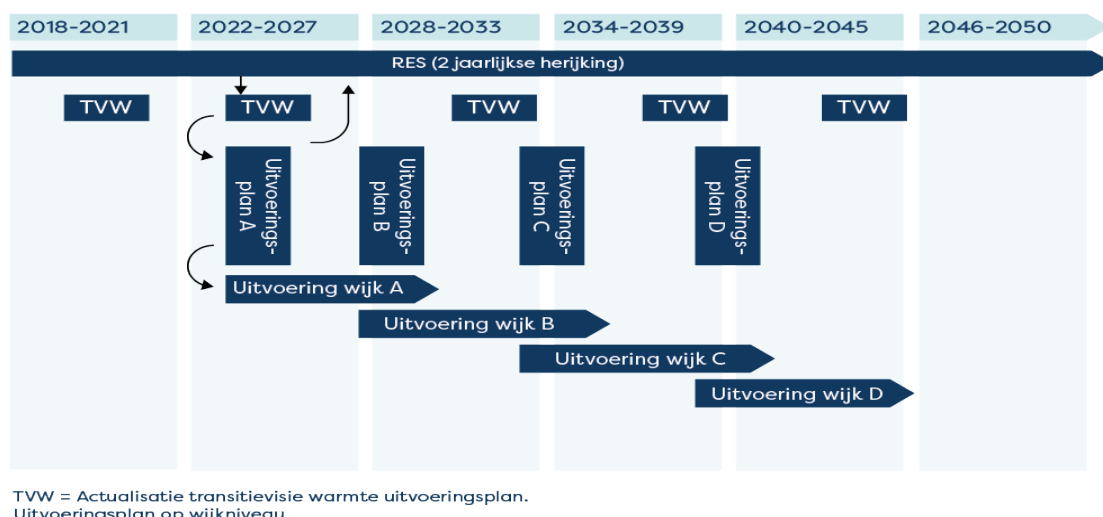
- Inzicht in de totale warmtevraag voor de regio (inclusief verbruik van de industrie utiliteit, land - en tuinbouw)
- Het warmte aanbod van bovenlokale bronnen
- Beschrijving van de mogelijkheden voor nieuw te ontwikkelen bovengemeentelijke warmte-infrastructuur
- Toelichting op het doorlopen proces met stakeholders (context)

Regio. Iedere RES-regio gaat in de RSW na of op lokaal niveau, volgens de verschillende Transitievisies Warmte (TVW's), gebruik gemaakt gaat worden van bronnen die bovengemeentelijke potentie hebben of buiten de eigen gemeente liggen. Afstemming en eventuele afspraken met omliggende gemeenten (maar ook industrie) voorkomt dat een bron ten onrechte meerdere malen in de lokale TVW wordt opgenomen. Anderzijds voorkomt het dat interessante bronnen onbenut blijven. Afstemming kan ook al plaatsvinden voordat de TVW's gereed zijn (eind 2021). Vroegtijdige afstemming op regionaal niveau helpt gemeenten bij het maken van afspraken over warmtebronnen met een bovengemeentelijke potentie, bij het opstellen van hun TVW en het maken van keuzes in de uitvoeringsplannen.

Figuur 1 Schaalniveaus van het Klimaatakkoord

Gemeente. Omdat we ook voor onze kinderen en kleinkinderen een gezond, groen en energieneutraal Hengelo willen, willen we afscheid nemen van het gebruik van fossiele brandstoffen. Omdat in de meeste huishoudens nu nog een aardgasfornuis staat en de woningen verwarmd worden met aardgas CV-ketels zal de volledige overstap naar duurzame warmtebronnen een flinke uitdaging zijn. Om Hengelo echt aardgasvrij te maken zullen we met zijn allen moeten samenwerken: inwoners, woningcorporaties, energieleveranciers, netbeheerders, bedrijven en de gemeente. Ook betekent aardgasvrij dat de gebouwen technisch aangepast worden en dat ons gedrag moet veranderen. In de Transitie Visie Warmte zal ingegaan worden op de verschillende manieren van verduurzamen, welke van deze manieren het beste passen bij de verschillende wijken, hoe de financiering en betaalbaarheid geregeld zal worden, hoe de participatie en communicatie plaats zullen vinden en wie welke rol heeft in de uitvoering. De TVW zal elke vijf jaar herzien worden om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen. Figuur 2 geeft dit schematisch weer, ook in relatie tot de RES.

Figuur 2 Samenhang planningen RES, TVW en WUP

Wijk. In 2050 zal Hengelo volledig van het aardgas af moeten zijn. Om dit te kunnen realiseren zullen de wijken stapsgewijs overstappen naar alternatieve warmtebronnen. Iedere inwoner van Hengelo kan vandaag nog starten met het nemen van energiemaatregelen, zoals isolatie en zonnepanelen (tenzij er sprake is van beschermd stadsgezicht). De meest duurzame energie is niet gebruikte energie, dus energie besparen is een belangrijke stap richting het aardgasvrij worden van de stad! We zullen dit handelingsperspectief als ook de logische alternatieven voor aardgas per wijk in kaart brengen en dit communiceren. We maken hierbij o.a. gebruik van het platform en campagne Hengelo Aardgasvrij. Ook zal op dit schaalniveau participatie plaatsvinden. Vanuit de ervaringen in de proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij weten we dat dit het meest logische schaalniveau is voor participatie en hebben we geleerd dat dit een intensief proces is. We kunnen niet alle wijken gelijktijdig aanpakken. Daarom delen we de komende dertig jaar (2020-2050) op in drie blokken van 10 jaar. In het Klimaatakkoord is uitgegaan van een voorbereidingstijd van 2 jaar en een uitvoeringstermijn van 8 jaar per wijk. Hiervoor wordt per wijk een Wijk UitvoeringsPlan (WUP) opgesteld. De TVW schetst voor elke wijk het meest logisch alternatief/alternatieven; de verdere uitwerking wordt gedaan in het WUP. De TVW betreft een globale keuze, de definitieve keuze voor het alternatief wordt gemaakt in het WUP.

Hengelo werkt al sinds 2013 samen met haar inwoners en omgeving aan de totstandkoming van een warmteplan, nu transitievisie warmte geheten. Hier is een leidraad uitgekomen over de toekomst van Hengelo en de energietransitie. Deze leidraad is de basis van de kaders en aandachtspunten genoemd in hoofdstuk 2. Transitie visie warmte Hengelo.

2. Transitie visie warmte Hengelo

Doelstelling

De transitie visie warmte zal de basis vormen voor de warmtetransitie in Hengelo naar alternatieven voor aardgas, voor het koken en stoken. De visie zal ook de basis vormen voor het tijdspad waarin deze transitie plaats zal vinden en met welk deel van Hengelo in welke periode van start gaat.

De visie zal in algemene zin beschrijven wat de transitie inhoudt, welke verschillende opties er zijn, hoe de financiering eruit zal zien en hoe het participatieproces eruit zal zien.

Ook zal de visie een verdeling van Hengelo bevatten. Aangezien niet heel Hengelo in één keer aangepakt kan worden zal Hengelo opgedeeld worden in drie delen. Wat dit voor elk individueel huishouden betekent zal pas bekend worden in de Wijk Uitvoeringsplannen (WUP).

Resultaat

Het beoogde resultaat is een visie waarin de globale keuzen voor de alternatieven voor aardgas zijn gemaakt, maar waarin ruimte blijft voor de concrete invulling.

De visie zal in ieder geval aan de volgende criteria voldoen:

1. Het geeft inzicht in welke alternatieven er zijn en welke geschikt kunnen zijn in Hengelo
2. De visie vormt het fundament voor de wijk uitvoeringsplannen die opgesteld zullen worden om concrete invulling te geven aan de transitie per wijk.
3. Het vormt kaders voor de financiering en betaalbaarheid van de transitie met het oog op het voorkomen van buitenproportionele kosten voor de inwoners.
4. De visie zal een beschrijving bevatten van de manier waarop de samenleving betrokken wordt bij de WUP's en hoe initiatieven en bewegingen vanuit de samenleving hierin meegenomen kunnen worden.

Kaders en aandachtspunten

De basis van de transitie visie warmte wordt gevormd door een aantal kaders en aandachtspunten. Bij de kaders wordt bepaald waarbinnen de transitie visie in algemene zin wordt opgesteld. Bij de aandachtspunten is op meer specifieke onderwerpen bepaald waarbinnen de transitie visie zal blijven.

Door het opstellen van kaders en aandachtspunten wordt voorkomen dat de transitie visie vaag en onduidelijk wordt. Ook wordt hiermee voorkomen dat de transitie te veel geld gaat kosten. Door in te springen op bestaande initiatieven en andere opgaven en gebruik te maken van wat er al is, wordt voorkomen dat inwoners en bedrijven onnodig op hoge kosten worden gejaagd.

Kaders

Algemene kaders:

- Iedereen gaat van het gas af (vroeger of later)
- We doen dit in samenwerking met de inwoner (participatie)
- De haalbaarheid en betaalbaarheid;
- Vanuit een integrale gebiedsgerichte benadering.

Technische kaders:

Als technische kaders hanteren we de volgende criteria om het voorkeursalternatief te bepalen:

- Duurzame energie is schaars. We streven naar het meest duurzame alternatief en efficiënte inzet van bronnen;
- Het beste alternatief heeft de laagste maatschappelijke kosten;
- Als een collectieve oplossing mogelijk is, heeft dat de voorkeur (ontzorging);
- Het alternatief is toekomstbestendig.

Aandachtspunten

Communicatie en participatie

- Uiteindelijke doelstelling is heel Hengelo aardgasvrij in 2050;
- De gemeente informeert inwoners en bedrijven over de warmtetransitie en de gevolgen binnen hun woning of bedrijf. Bewoners en bedrijven moeten duidelijkheid krijgen over wat voor hen verstandige (geen spijt) investeringen zijn;
- De gemeente doet een oproep en uitnodiging aan de samenleving om bestaande gasaansluitingen af te koppelen, tenzij de continuïteit en veiligheid (zwaar wegende redenen) in het geding komen.

Techniek

- Energie die niet wordt gebruikt hoeft ook niet te worden opgewekt: de gemeente zet in op energiebesparing (waarbij kosten en baten in verhouding moeten zijn);
- De laagste maatschappelijke kosten vormen het uitgangspunt voor de technische keuze van het alternatief voor aardgas;
- Onderzocht wordt wat de transitie betekent voor de bestaande (energie)netwerken;
- De gemeente heeft aandacht voor de nabijheid van vraag tot aanbod van warmte en hernieuwbare elektriciteit zowel in ruimte als in tijd;
- Nieuwbouw is aardgasvrij en energieneutraal.

Organisatie (o.a. besluitvorming)

- De transitie visie warmte wordt in de omgevingsvisie en de wijk uitvoeringsplannen worden in omgevingsplannen juridisch verankerd;
- De gemeente sluit aan bij lopende en/of gewenste ontwikkelingen in het gebied, de wijk, buurt of straat, zowel sociaal, technisch als fysiek. Daarbij wordt gekozen voor maatwerk. De binnenstad is een van de gebieden waar naar wordt gekeken gezien de transformaties die plaatsvinden;
- De transitie visie warmte is een dynamisch product. Zowel technische als sociale innovaties kunnen leiden tot toekomstige oplossingen die nu nog niet te overzien zijn en die wel van invloed zijn op de alternatieve warmtevoorziening. Daarom wordt de visie elke 5 jaar geüpdatet. Hiermee wordt de samenhang met de Regionale Structuur Warmte uit de RES Twente geborgd;
- Er is nog geen doorzettingsmacht. De keuze voor het alternatief kan (op dit moment) nog niet worden afgedwongen bij inwoners na een gedegen proces (participatie en technisch onderzoek). We proberen zo veel mogelijk te verleiden, maar uiteindelijk is er een stok achter de deur nodig;
- Het besluit over welk logisch technisch alternatief voor aardgas voor welke wijk het meest geschikt is, wordt genomen door de raad op voorstel van het college.

3. Participatie (doorkijk)

Participatie en communicatie

Omdat de beslissing om te stoppen met aardgas voor koken en stoken veel gevolgen heeft voor onze inwoners en bedrijven en omdat er in dit proces naar realisatie op woning, wijk en stadsniveau veel van hen gevraagd wordt is communicatie en participatie een belangrijk onderdeel. Deze keuzes voor de alternatieven voor aardgas krijgen in eerste instantie vorm in de TVW.

We vinden het daarom belangrijk om de samenleving hierbij goed te betrekken. In eerste instantie worden een aantal gesprekken gevoerd met bewonersorganisaties, Welbions, netbeheerders en warmtebedrijven. Bewonersorganisaties, als afvaardiging van bewoners die over het eigen woningniveau heen kan kijken en inbreng kan leveren ten behoeve van het stads- en wijkniveau. Aangezien de TVW voor de gehele gemeente is en niet op wijk- en woningniveau is het lastig om in deze fase alle individuele huiseigenaren direct te betrekken. Daarom gaan we de samenleving betrekken in een aantal gesprekken en bijeenkomsten die georganiseerd worden, waarbij ook andere duurzaamheidsopgaven besproken worden. Op de uitwerking van de transitie visie warmte is inspraak door burgers mogelijk. Het intensief betrekken van individuele bewoners zal per wijk gaan gebeuren zodra begonnen gaat worden met de verschillende wijk uitvoeringsplannen. Op wijkniveau wordt participatie met inwoners intensiever ervaren we nu ook al bij de Nijverheid. Gezien de fysieke nabijheid tot de eigen woning zijn inwoners meer bereid om op het schaalniveau van de wijk te participeren, dan op het niveau van de stad. We blijven op het gebied van communicatie en participatie gebruik maken van het platform en de campagne Hengelo Aardgasvrij.

Rol van de raad

Bij het opstellen van de Transitie Visie Warmte wordt de raad betrokken. Vooraf stelt de raad de kaders voor de visie en het proces vast en achteraf toetst de raad of de uitwerking hieraan voldoet. Op die manier zijn de lijnen waarbinnen gewerkt zal worden uitgezet en kan verdere invulling worden gegeven aan de inhoudelijke uitwerking. Tussentijds zal de raad via de P&C-cyclus worden geïnformeerd over de voortgang en de stand van zaken. Indien daartoe aanleiding bestaat zal het college de raad aanvullend informeren. We stellen voor om aanvullend een panelgesprek te organiseren over de warmtetransitie en TVW, waarbij maatschappelijke partners, raadsleden en ook inwoners worden uitgenodigd. Het gesprek is bedoeld als verdieping op de beleving in de samenleving, waarbij tevens de uitkomsten uit de vragenlijst van het Hengelo panel worden besproken. Raadsleden zullen hiervoor worden uitgenodigd. De inhoudelijke uitwerking wordt in een sessie bij de raad voorgelegd. De raad stelt deze visie vervolgens vast. Na vaststelling van de TVW zal geëvalueerd worden op het doorlopen proces door terug te kijken op de doorlopen stappen en de rol van de Raad. Iedere vijf jaar wordt de visie geactualiseerd. Door evaluatie kan geleerd worden voor het actualisatie proces.

Aanvullend heeft de raad een rol bij de wijk uitvoeringsplannen, dit betreft de verdere uitwerking en concretisering van de keuzes die gemaakt worden in de transitie visie warmte.

4. Proces en planning

De uitwerking van de transitie visie warmte doorloopt een aantal stappen. In onderstaande drie tabellen zijn achtereenvolgens het bestuurlijke proces,

Bestuurlijke proces

Wat	Waarom	Wie	Wanneer
Vaststellen kaders en uitgangspunten	Om de basis voor de visie vast te laten stellen door de Raad	Raad	September/Okttober 2020
Invulling van het participatieproces	Om duidelijk te hebben hoe het participatieproces zal gaan verlopen en dit bestuurlijk vastgelegd te hebben.	College	Najaar 2020
Vaststellen volledige visie; inclusief toets aan het kader en toets aan het participatieproces	De visie laten vaststellen door de Raad om hem in de uitvoering te krijgen. De twee toetsen worden gedaan om inzichtelijk te krijgen samen met de Raad hoe het gevormde kader vorm heeft gekregen en ingevuld is en 2) is bedoeld ter evaluatie op het participatieproces samen met de Raad.	Raad	Medio 2020 - uiterlijk eind 2021

Proces totstandkoming TVW - op hoofdlijnen

	Doel	Aanpak	Resultaat
Stap 1 Kaders	In stap 1 wordt het kader (het vertrekpunt), waarbinnen de TVW kan worden ontworpen, opgesteld.		Een bestuurlijk gedragen kapstok voor de TVW van waaruit gestart kan worden met het invullen.
Stap 2 Visievorming	In deze stap komt in grote lijnen de inhoud van de transitie visie tot stand. Het kader is daarbij leidend.		Inhoudelijke basis is gevormd en de TVW krijgt vorm.
Stap 3 Participatieproces	Hierin wordt het participatieproces doorlopen en zal gesproken worden met de samenleving.	Panelgesprek, gesprekken met bewonersorganisaties, warmtebedrijven, netbeheerders en Welbions.	Inzicht en uitkomsten voor de TVW vanuit de samenleving.
Stap 4 Verdieping	Een verdiepende slag waarbij de inhoud volledig wordt gemaakt en ingevuld gaat worden met o.a. resultaten uit het participatieproces.		Een ontwerp TVW, die gereed is voor vaststelling.
Stap 5 Vaststelling	In deze stap wordt de formele procedure tot vaststelling van de TVW doorlopen.		Een bestuurlijk vastgesteld en gedragen TVW.

Planning: inhoudelijke uitwerking hoofdstukken TVW

In onderstaande planning is opgenomen wanneer welke hoofdstukken klaar zijn en wat de voortgang hierin is. Ook zal benoemd worden welke lopende onderzoeken uitgevoerd worden die onderdeel zijn van het hoofdstuk.

Hoofdstuk	Voortgang	Externe onderdelen / bronnen	Te zetten stap	Planning klaar	Peildatum
H1: inleiding	Ingevuld	/	Aan het einde invullen en afmaken	2021	30-08-2020
H2: Kaders en uitgangspunten	Inhoudelijk klaar	/	Vaststelling door de Raad	September 2020	30-08
H3: Alternatieven voor aardgas	Eerste aanzet gemaakt		Verder invullen met bronnen	December 2020	30-08
H4: Analyse van de wijken	Klaar om ingevuld te worden	Startanalyse PBL, studies Ecofys en Cegoia	Bronnen zoeken	Februari 2021	30-08
H5: Financiering en betaalbaarheid	Klaar om ingevuld te worden		Bepalen van de spelregels	Juni 2021	30-08
H6: Participatie en communicatie	Klaar om ingevuld te worden		Bepalen van mate van participatie en het traject.	Juni 2021	30-08
H7: Uitvoering					30-08

Ingekomen schriftelijke inspraakreactie.

Geachte leden van de Raad,

Dinsdag ~~6 oktober~~ 3 nov a.s. bespreekt u in de politieke markt de Transitie Visie Warmte (verder TVW). Kort geleden (29 september) hebt u gesproken over het Concept RES en het Hengelose Bod. Normaal gesproken, zou ik op de aanstaande politieke markt persoonlijk mijn mening hebben gegeven. Ik kan er niet bij zijn, daarom doe ik het nu schriftelijk.

In de TVW wordt sterk de nadruk gelegd op 'van het gas af'. Op pagina 2 staat zelfs '...gasaansluitingen af te koppelen, ...'. Dit baart mij zorgen en is mijns inziens niet helemaal in overeenstemming met de RES.

In de eerste plaats is 'gas' niet synoniem met 'aardgas'. Op pagina 15 van de RES wordt de inzet van duurzaam gas en elektriciteit - hybride - genoemd als een optie. Als gasaansluitingen worden afgekoppeld, is de stap naar het opheffen - of althans verwaarlozen - van het gasnet zo gezet. En dat is moeilijk terug te draaien.

In de tweede plaats, is het op dit moment nog niet duidelijk hoe de energiemix er uit gaat zien. Enige soort gas - bijvoorbeeld waterstof - kan daar best deel van uitmaken. Daarvoor is een gasnet nodig.

Ten derde. Ik heb u al eens verteld dat ik voor mijn situatie heb uitgerekend wat de omschakeling betekent: de investering voor hybride is in de orde van duizenden euro's, volledig elektrisch kwam zes keer zo duur uit (tienduizenden euro's). Als ik mij goed herinner kwam de evaluatie voor het gemeentelijk vastgoed (in een andere politieke markt) tot een vergelijkbaar resultaat.

Ten vierde. Infrastructuur heeft een veel langere levens- en afschrijvingsduur dan huishoudelijke installaties. En, om het gas- en elektriciteitsnetwerk uit te breiden, te veranderen of te verzwaren, vergt veel geld en tijd. Dat zijn extra redenen om vooraf zeker te weten wat de energiemix zal zijn.

Binnen de periode tussen nu en 2050 (30 jaar) wordt een installatie voor huishoudelijke warmte- en warmwatervoorziening bijna twee keer afgeschreven. Dat betekent dat zich - voor woningen en kleinverbruikers - in principe twee keer een gelegenheid aandient om over te stappen op een andere energiebron.

De omschakeling is sowieso een 'mega operatie'. De huidige energiemix voor huishoudens en kleinverbruikers is 77% gas en 23% elektriciteit. Wat mij betreft is een hybride oplossing, voorlopig gebaseerd op aardgas, de eerste stap. Hoewel je burgers die meteen op elektriciteit willen overgaan niet moet tegenhouden; al kan het elektriciteitsnet het niet aan als iedereen dat zou willen.

Het volgende artikel gaat weliswaar over Australië - met veel zon, maar wij hebben wind: - <https://www.theguardian.com/environment/2020/oct/03/green-hydrogen-from-renewables-could-become-cheapest-transformative-fuel-within-a-decade> . Het lijkt mij een reden om 'gas' niet onmiddellijk af te wijzen.

--

Met vriendelijke groet,

Ingekomen schriftelijke inspraakreactie.

E.C. van Steijn

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3137630	elferdink, sanne	FYS-PVG	Bas van Wakeren
ONDERWERP			
3137630 - Vaststellen grondexploitatie Beckumerstraat			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. Vaststellen van de grondexploitatie herontwikkeling Beckumerstraat
2. Vanuit de reserve grondexploitatie € 253.000 overzetten naar de reserve vastgoed voor de vergoeding van het aankoopbedrag van de machinefabriek Vos.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Om de binnenstedelijke herontwikkeling van de locatie machinefabriek Vos en de herbestemming, restauratie en verkoop van het schoolgebouw aan de Beckumerstraat mogelijk te maken wordt, conform wetgeving, de grondexploitatie herontwikkeling Beckumerstraat geopend.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3137630	Kosters, Frank	FYS-PVG	
ONDERWERP			
3137630 - Vaststellen grondexploitatie Beckumerstraat			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

In 2016 stopte het onderwijs op de locatie aan de Beckumerstraat. Het vastgoed werd overgedragen aan het vastgoedbedrijf. De bedoeling was om het gebouw in de markt te zetten als een te her ontwikkelen woningbouwproject.

In 2018 deed zich de mogelijkheid voor om machinefabriek Vos aan te kopen en te her ontwikkelen. Het bedrijf kampte met ruimtegebrek en kon op deze locatie niet uitbreiden. Om meer ruimtelijke kwaliteit en een betere leefsituatie in de woonwijk te creëren, is in overleg met de eigenaar gekeken naar verplaatsing van het bedrijf. De gemeente heeft de locatie in 2019 aangekocht en gaat her ontwikkelen (zie Iris zaak nummer 2278805). Aan de Willem de Clerqstraat (nabij 55) zal er een kavel voor woningbouw worden gerealiseerd. De opstallen aan de Beckumerstraat (nabij 3) blijven grotendeels gehandhaafd en krijgen een bestemming woon-werken

Het wordt daarmee een combinatieproject: een binnenstedelijke herontwikkeling van de locatie Vos (grondbeleid) en de herbestemming, restauratie en verkoop van het schoolgebouw (vastgoed).

Omdat de aard van de ontwikkeling zich meer leent voor begeleiding vanuit het grondbedrijf wordt voorgesteld om deze gebiedsontwikkeling in deze grondexploitatie vast te leggen. Daarmee landt het resultaat van de grondexploitatie in de reserve grondexploitaties i.p.v. de reserve vastgoed.

Voordat een grondexploitatie in het reguliere proces van de herzieningen meegenomen mag worden, moet de grondexploitatie separaat door de Raad worden vastgesteld.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Een grondexploitatie is een gevolg van het grondbeleid van een gemeente en daarmee een middel (geen doel op zich) om maatschappelijke doelen te realiseren op het gebied van wonen, economie, natuur etc. De aanleiding om een grondexploitatie te openen is dan ook altijd beleidsmatig en gevoed vanuit een veelal functionele behoefte, zoals aan woningen, kantoren, verkeersdoeleinden of groen. In het geval van de machinefabriek is het wenselijk om de bedrijfsbestemming om te zetten naar woningbouw met een mogelijkheid tot werken. Voor de Tuindorpschool is het wenselijk om de bestemming te wijzigen naar een woonbestemming.

Nadat de Raad het besluit heeft genomen om de grondexploitatie te starten, classificeert het project op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) als grondexploitatie. Dit betekent dat vanaf dat moment de kosten, opbrengsten, winstnemingen en verliezen van het project onder de balanspost voorraden in de jaarrekening worden verantwoord.

Een belangrijk onderdeel van de grondexploitatie betreft het maken van schattingen. Een schatting is een benadering van een bedrag als het niet mogelijk is het bedrag exact te bepalen, bijvoorbeeld omdat het afhankelijk is van toekomstige gebeurtenissen. Bij grondexploitaties gaat het dan specifiek om het verwachte resultaat (winst of verlies) van de grondexploitatie. Omdat dit resultaat afhankelijk is van toekomstige gebeurtenissen (bijvoorbeeld nog te maken kosten en nog te realiseren verkopen) is het niet mogelijk dit resultaat vooraf exact te bepalen. Echter, via de jaarrekening van een gemeente legt het college van B&W wel verantwoording af aan de raad (en andere belanghebbenden). De inschattingen die de gemeente doet, hebben zodoende een directe invloed op het resultaat in de jaarrekening. Zo zal bij verlieslatende projecten ten laste van de reserve grondexploitaties een verliesvoorziening gevormd moeten worden en zal bij een verwachte winst jaarlijks op basis van de voortgang van het project winst ten gunste van de reserve grondexploitaties komen.

Voor een grondexploitatie is de bepaling van parameters essentieel om de berekeningen in de tijd uit te kunnen zetten. In dit kader hebben we de volgende parameters: het rentepercentage, de kostenstijging, de opbrengstenstijging en de disconteringsvoet. In dit document zijn de reeds door de Raad vastgestelde parameters voor 2020 aangehouden.

In de nu voorliggende grondexploitatie zijn er inschattingen gemaakt voor de kosten. De kosten voor de verwerving van het vastgoed zijn al gemaakt door het vastgoedbedrijf. De BBV schrijft voor dat deze

kosten alleen tegen boekwaarde overgezet mogen worden. De plankosten worden deels ingeschat met de plankostenscan van de VNG. Voor de verkoop (van o.a. het vastgoed) wordt gebruik gemaakt van de eigen inschattingen. De saneringskosten en sloopkosten zijn ingeschat door externe partijen. Bij de sloopkosten was er alleen een inschatting van de sloop van de gehele machinefabriek. Omdat er maar een deel wordt gesloopt (voor het vrijmaken van de kavel) is er door de organisatie een vertaalslag gemaakt. De civiele kosten zijn ingeschat door de eigen organisatie.

De raming van de verkoopopbrengsten (kavelverkoop) is gemaakt door het verkoopteam. Voor het vastgoed wordt de minimale prijs meegenomen zoals ingeschat door de eigen organisatie (in overleg met een makelaar).

Na vaststelling van de grondexploitatie wordt gestart met de sloop van het bedrijfspand aan de Willem de Clerqstraat. De panden Tuindorpschool en Machinefabriek worden via een makelaar onder enkele beperkingen qua bestemming/ functie op de markt gezet in een bieden vanaf procedure. Het bestemmingsplan wordt vervolgens voor de kopers op maat gemaakt voor de functie.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

1. Vaststellen van de grondexploitatie herontwikkeling Beckumerstraat
2. Vanuit de reserve grondexploitatie € 253.000 overzetten naar de reserve vastgoed voor de vergoeding van het aankoopbedrag van de machinefabriek Vos.

FINANCIËLE ASPECTEN

De verwachte kosten en de opbrengsten staan in de bijlage vermeld. Samengevat verwachten we aan kosten € 0,4 miljoen en aan opbrengsten € 0,8 miljoen. Tezamen wordt dan een winst van € 0,4 miljoen verwacht.

In deze winst zit nog niet de compensatie van € 253.000 voor de aankoop van de machinefabriek Vos. De aankoop van de machinefabriek Vos is rechtstreeks ten laste van de reserve vastgoed gebracht conform het eerdere raadsvoorstel van 12 februari 2019. Voorgesteld wordt om het aankoopbedrag aan het vastgoedbedrijf te vergoeden. Omdat dit niet vanuit de grondexploitatie mag, wordt voorgesteld om € 253.000 vanuit de reserve grondexploitaties te vergoeden aan de reserve vastgoed.

BIJLAGE(N)

Uitgangspunten grondexploitatie herontwikkeling Beckumerstraat.

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Uitgangspunten grondexploitatie herontwikkeling Beckumerstraat

24-09-2020
Sector Fysiek
Afdeling Projecten, Vastgoed en Grondzaken

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
1. Het plan	4
1.1 Begrenzing van het exploitatieplan	4
2. Voorgestelde werkwijze resultaatsbepaling	5
3. Omschrijving van werken en werkzaamheden	6
3.1 Bouwrijp maken	6
3.2 Aanleg nutsvoorzieningen	6
3.3 Inrichting openbare ruimte	6
3.4 Aanbesteden	6
4. Toelichting op de resultaatsbepaling van het exploitatieplan	7
4.1 Fasering	7
4.2 Kosten	7
4.2.1 Inbrengwaarde	7
4.2.2 Kosten voor bodemsanering	7
4.2.3 Kosten voor het bouw- en woonrijp maken van de locatie	8
4.2.4 Vergelijking ministeriële regeling	8
4.2.5 Plankosten	8
4.2.6 Beheerskosten	8
4.2.7 Sloopkosten	8
4.3 Opbrengsten	9
4.3.1 Verkopen	9
4.4 Tijdsinvloeden	9
4.4.1 Rente	9
4.4.2 Kosten- en opbrengstenindexering	9
5. Toelichting op de resultaatsbepaling van het exploitatieplan	10
Grondexploitatie Herontwikkeling Beckumerstraat	11
6. Risico's	12
Conclusie	12

Inleiding

In 2016 stopte het onderwijs op de locatie aan de Beckumerstraat. Het vastgoed werd overgedragen aan het vastgoedbedrijf. De bedoeling was om het gebouw in de markt te zetten als een te herontwikkelen woningbouwproject.

In 2018 deed zich de mogelijkheid voor om machinefabriek Vos aan te kopen en te herontwikkelen. In 2019 is het pand vervolgens aangekocht. Beide objecten samen konden dan gelijktijdig ontwikkeld worden.

Het wordt daarmee een combinatieproject: een binnenstedelijke herontwikkeling van de locatie Vos (grondbeleid) en de herbestemming, restauratie en verkoop van het schoolgebouw (vastgoed).

Omdat de aard van de ontwikkeling zich meer leent voor begeleiding vanuit het grondbedrijf wordt voorgesteld om deze gebiedsontwikkeling in deze grondexploitatie vast te leggen.

1. Het plan

De gemeente wil de Tuindorpschool middels een uitvraag laten ontwikkelen door een specialist. Zo'n uitvraag kost relatief veel voorbereidingstijd en extra plankosten. De procedure die wordt gevolgd voor de verkoop, bevat het tijdspad van de verkoop procedure, de beschikbare informatie over de huidige situatie van het object en omgeving. Daarnaast bevat het de voorwaarden die gelden voor de verkoop en de wijze waarop inschrijvingen beoordeeld worden. Als laatste worden de wederzijdse verplichtingen van de inschrijver en de gemeente Hengelo verwoord.

Daarnaast is het de bedoeling om op het terrein van de machinefabriek een kavel te ontwikkelen voor woningbouw en het pand te her ontwikkelen.

1.1 Begrenzing van het exploitatieplan

Het plangebied wordt begrensd door: de Beckumerstraat, de Willem de Clercqstraat en de Schouwinksweg. Het bestemmingsplanplangebied heeft een omvang van 0,4 hectare. De begrenzing van het plangebied is hieronder aangegeven.

2. Voorgestelde werkwijze resultaatsbepaling

Tijdens de looptijd van het project worden voor de resultaatsbepaling van het grondexploitatieplan de daadwerkelijke kosten en opbrengsten in beeld gebracht. Elk jaar met de herzieningen wordt bepaald of het project verloopt volgens de planning zoals gemaakt in samenspraak met het projectteam. Waar nodig of mogelijk wordt de planning aangepast of bijgesteld.

3. Omschrijving van werken en werkzaamheden

3.1 Bouwrijp maken

Voor het bouwrijp maken worden in hoofdlijnen en voor zover nodig de volgende werken en werkzaamheden uitgevoerd:

- Het ontdoen van bebouwing, bouwresten en andere boven- en ondergrondse obstakels;
- Het ophogen en egaliseren van het terrein voor zover nodig;
- Het verwijderen van struiken, bomen en boomstronken;
- Het saneren van de verontreinigde bodem afgestemd op de bodemfunctie;
- Het treffen van grondwater regulerende maatregelen;
- Het afvoeren van grondwater voor zover nodig.

3.2 Aanleg nutsvoorzieningen

In het exploitatiegebied worden in hoofdlijnen de volgende werken en werkzaamheden uitgevoerd in het kader van de aanleg van nutsvoorzieningen:

- Aanleg nieuwe nutsvoorzieningen;
- Aanpassen nutsvoorzieningen.

3.3 Inrichting openbare ruimte

Voor de inrichting van het openbaar gebied worden in hoofdlijnen de volgende werken aangelegd en werkzaamheden uitgevoerd:

- Het aanleggen van wegen zowel met een open verharding als asfalt;
- Het aanleggen van trottoirs, voet- en rijwielpaden;
- Het aanleggen van openbare verlichting;
- Het aanleggen van rioleringen;
- Het aanleggen van waterhuishoudkundige werken (wadi).

3.4 Aanbesteden

Op grond van Europees recht, en in lijn daarmee, op grond van eigen beleid rekent de gemeente het tot haar taak om mededinging te bewerkstelligen als het gaat om werken, leveringen en diensten. Om te waarborgen dat deze mededinging ook daadwerkelijk plaatsvindt verklaart de gemeente de desbetreffende Europese richtlijn¹ van toepassing voor dit exploitatieplan en schrijft zij – aanvullend – haar eigen gemeentelijke aanbestedingsbeleid voor.

¹ Europese richtlijn 2004/18/EG van het Europees parlement betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten.

4. Toelichting op de resultaatsbepaling van het exploitatieplan

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de resultaatsbepaling van de exploitatie.

De exploitatieopzet bestaat uit de verwervingskosten van de gronden, de andere kosten in verband met de exploitatie, de opbrengsten van de exploitatie en de rente die toegerekend wordt aan het complex.

4.1 Fasering

We hebben de ambitie om eind 2023 het project Herontwikkeling Beckumerstraat gerealiseerd te hebben. De verkoop van de voormalige Tuindorpschool wordt in 2020 verwacht, de oude locatie van de machinefabriek Vos in 2022 en de kavel aan de Willem de Clerqstraat in 2023.

4.2 Kosten

De kosten in een grondexploitatie zijn limitatief beschreven in het Besluit ruimtelijke ordening (hierna te noemen Bro), artikel 6.2.3 t/m 6.2.5. Kosten die in deze artikelen van het Bro niet zijn genoemd, mogen niet worden opgenomen in de grondexploitatie. De kostensoorten in het Bro maken duidelijk welke kosten in beginsel verhaalbaar zijn. Om deze kosten op te nemen in de grondexploitatie zullen de kosten ook bij de betreffende locatie moeten horen. Er zijn drie criteria waaraan moet worden voldaan om kosten van werken, werkzaamheden en maatregelen bij een exploitatie op te kunnen nemen, namelijk: profijt, toerekenbaarheid of causaliteit en evenredigheid of proportionaliteit (artikel 6.13 lid 6 Wro). Voor wat betreft de kosten is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de kostensoortenlijst zoals opgenomen in het Bro artikelen 6.2.3, 6.2.4 en 6.2.5.

4.2.1 Inbrengwaarde

De twee vastgoedobjecten waren al in bezit van de gemeente. Deze moeten conform wetgeving overgezet worden voor de boekwaarde. De Tuindorp school heeft nog een boekwaarde van € 118.378. De machinefabriek is verworven voor € 253.000, maar dit bedrag is direct ten laste van de reserve vastgoed gebracht waardoor er op het pand geen boekwaarde meer zit. Voorgesteld wordt om het vastgoedbedrijf voor dit bedrag vanuit de reserve grondexploitaties te compenseren.

Nog te verwachten kosten: € 118.378 aan verwervingslasten. Daarnaast een compensatie vanuit de reserve grondexploitatie aan de reserve vastgoed van € 253.000 (dit verwervingsbedrag zit dus niet in deze berekening).

4.2.2 Kosten voor bodemsanering

Er zijn bij de voormalige machinefabriek Vos meerdere spots gevonden die gesaneerd kunnen worden. Op de locatie blijkt uit een toetsing dat de gevonden verhoogde kopergehalten niet leiden tot een onaanvaardbaar risico voor mens, ecologie of verspreiding. Er zijn bij het gebruik als wonen met tuin geen humanitaire risico's. In de minimale prijsstelling voor verkoop van de voormalige machinefabriek is rekening gehouden met een sanering van ongeveer € 10.000. Op de locatie van de voormalige Tuindorpschool geven de aangetoonde gehalten geen consequenties voor het huidige gebruik. Omdat dit gebruik naar verwachting gaat wijzigen wordt rekening gehouden met een te saneren post van € 25.000 in de minimale verkoopprijs. Beide bovenstaande (mogelijke) saneringen zitten dus niet in de kosten. Voor de te verkopen kavel aan de Willem de Clerqstraat is rekening gehouden met een sanering door de gemeente van € 10.000.

Nog te verwachten kosten: € 10.000 voor saneringskosten

4.2.3 Kosten voor het bouw- en woonrijp maken van de locatie

Er zijn nauwelijks kosten te verwachten voor het bouw- en woonrijp maken van het gebied. Afgesproken is dat er groen gecompenseerd wordt voor de inrit van de Beckumerstraat 5. Daarvoor is € 20.000 geraamd. Daarnaast zijn er kosten voor herstel van de openbare ruimte en enkele uren voor de uitvoering. De totale kosten bedragen € 38.449.

Nog te verwachten kosten: € 38.449

4.2.4 Vergelijking ministeriële regeling

Voor de inschatting van de plankosten wordt de huidige plankostenscan van de ministeriële regeling als leidraad te gebruiken.

De meest belangrijke verwachtingen die zijn ingevuld: afronding herontwikkeling Beckumerstraat binnen 4 jaar (2020 t/m 2023), 0,4 hectare te ontwikkelen gebied, er wordt uitgegaan van een normale bodemgesteldheid en ook dat er een gedeelte van het gebied gesaneerd moet worden.

4.2.5 Plankosten

In de grondexploitatie is uitgegaan van € 179.376 aan plankosten. Onder de plankosten vallen kosten voor het opstellen van het bestemmingsplan, ontwerpssessies en gemeentelijke apparaatskosten.

Om inzicht te krijgen van de uren die gemiddeld noodzakelijk zijn bij het realiseren van het project kan er gebruik worden gemaakt van de plankostenscan. Deze plankostenscan is meer geschikt voor werkzaamheden van het grondbedrijf. Omdat het zich hier handelt om een combinatieproject waarin ook vastgoed wordt verkocht, wordt voor de uren een inschatting gemaakt op basis van ervaringen.

Nog te verwachten kosten: € 179.376.

4.2.6 Beheerskosten

De Tuindorpschool en machinefabriek Vos worden nog in 2020 overgenomen van het vastgoedbedrijf. Daarmee komen ook de jaarlijkse lasten (OZB, waterschap, verzekering, gas, water, elektriciteit) in de grondexploitatie. De lasten volgen het schema van de verkoop. Treedt er vertraging in de verkoop op dan hebben we nog meer beheerlasten.

Nog te verwachten kosten: € 73.229

4.2.7 Sloopkosten

In eerste instantie werd er vanuit gegaan dat het pand van de machinefabriek gesloopt zou worden en er twee kavels uitgegeven zouden worden. Eén kavel aan de Beckumerstraat en één aan de Willem de Clegstraat. Na overleg met de makelaar blijkt het pand van de machinefabriek een dusdanig hoge waarde te vertegenwoordigen dat het financieel gunstiger is om het pand te verkopen in de huidige staat. Dan hoeven alleen de schuren aan de Willem de Clerqstraat nog gesloopt te worden om daar een kavel te realiseren. Er is echter alleen in beeld gebracht wat de sloop van het gehele pand (inclusief schuren) van de machinefabriek moet kosten. Onze sloopdeskundige heeft uit de externe opgave de sloop van de schuren gefilterd.

Nog te verwachten kosten: € 25.000.

4.3 Opbrengsten

4.3.1 Verkopen

Voor het project de Herontwikkeling Beckumerstraat gaan we uit van een vierkante meter prijs van € 380,- per vierkante meter (exclusief btw) voor de vrije kavel. Deze prijs is bepaald door de afdeling verkoop met en vergelijkend onderzoek en is vergelijkbaar met de verwachte verkoopprijzen bij de Marskant.

Voor de twee vastgoedobjecten is uitgegaan van een minimale waarde bij verkoop, omdat we verkopen zonder een vooraf bepaalde bestemming. De waarden zijn ingeschat door onze interne taxateur in samenspraak met een makelaar. In totaal wordt een minimale opbrengst verwacht van € 665.000.

Nog te verwachten opbrengsten: € 0,8 miljoen

4.4 Tijdsinvloeden

4.4.1 Rente

In het project wordt gerekend met de omslagrente. De omslagrente is op dit moment 2%. De verwachte rente tijdens de komende begrotingsperiode staat ook op 2%. De disconteringsvoet (de rente waarmee de eindwaarde wordt teruggerekend naar het nu) wordt wettelijk bepaald en staat ook op 2%.

4.4.2 Kosten- en opbrengstenindexering

Verder wordt in het project ook rekening gehouden met waardeinstijgingen voor de kosten en de opbrengsten. Elk jaar voor de herzieningen worden de parameters voor deze indexen bepaald en verwerkt in de grondexploitatie. Voor de parameters wordt gekeken naar de korte, middel en lange termijn. Ook wordt er gekeken naar de omliggende gemeenten. De door de vastgestelde parameters zijn toegepast. Omdat in dit project de verwervingswaarden laag liggen en de eerste verkoop al vrij snel worden verwacht wordt er een positief renteresultaat verwacht. Dat tezamen met de verwachte opbrengstenstijging maakt dat hier een voordelig resultaat wordt verwacht.

Nog te verwachten opbrengsten: € 22.943.

5. Toelichting op de resultaatsbepaling van het exploitatieplan

De verwachte kosten en de opbrengsten staan hieronder vermeld. De samenvatting van het voorblad van de grondexploitatie (meer uitgesplitst) volgt daaronder:

De kosten bedragen:	€ 0,4 miljoen
We verwachten een opbrengst van:	€ 0,8 miljoen
Teruggerekend met de tijdsinvloeden naar de contante waarde per 01 januari 2020 komen we op een winst van een kleine € 0,4 miljoen;	

In deze winst zit nog niet de compensatie van € 0,3 miljoen voor de aankoop van de machinefabriek Vos. Deze zal van de reserve grondexploitaties worden overgezet naar de reserve vastgoed.

Hierna wordt de grondexploitatie gepresenteerd waarin de kosten en opbrengsten zijn verwerkt.

Grondexploitatie Herontwikkeling Beckumerstraat

Samenvattend overzicht complex: Herontwikkeling Beckumerstraat

A. Ruimtegebruik	In m²	In %	Opdrachtgever	: J. Nijenhuis
Bruto oppervlak	3.978	100,0%	Projectleider	: M. Briggeman
Netto uitgeefbaar	3.524	88,6%	Planeconoom	: F. Kusters
Groen en water	454	11,4%		
Ontsluiting	0	0,0%		
B. Programma	In m²	Aantal	Prijspeil	: 01.01.2020
Nog uit te geven:	3.523	8	Startdatum	: 18.12.2020
Uitgegeven gronden:	0	0	Einddatum	: 31.12.2023
			Rentepercentage	: 2,00%
			Mutatiedatum	: 24.09.2020
Totaal	3.523	8		
Omschrijving	Gerealiseerd t/m 2018	Jaarschijf 2019	Na 01.01.2020 te realiseren	Nieuwe opzet per 01.01.2020
C. Kosten				
1. Verwerving		0	118.378	118.378
2. Bouw- en woonrijp maken (incl. sloop)	0	0	38.449	38.449
3. Algemene plankosten	0	0	179.376	179.376
4. Beheerskosten		0	73.229	73.229
5. BTW				0
6. Reserve Bovenwijkse Voorzieningen				0
7. Reserve Grondbedrijf				0
8. Bodem sanering en sloopkosten		0	35.000	35.000
				0
<i>Totaal kosten (I)</i>	0	0	444.432	444.432
D. Bijdragen				
- Subsidies				0
- Algemene dienst				0
- Reserve Grondbedrijf				0
- Voorzieningen Stadsvernieuwing				0
- Derden				0
- Ontvangen huren en pachten				0
- Overige Bijdragen				0
<i>Totaal bijdragen (II)</i>	0	0	0	0
Netto kosten (I-II = III)	0	0	444.432	444.432
E. Opbrengsten				
- Woningbouw			819.280	819.280
- Bedrijven				0
- Kantoren				0
- Groen				0
<i>Totaal opbrengsten (IV)</i>	0	0	819.280	819.280
Nominale eindwaarde (IV-III)	0	0	374.848	374.848
F. Tijdsinvloeden				
- Rente	0	0	3.022	3.022
- Kostenindexering			-7.719	-7.719
- Opbrengstenindexering			27.639	27.639
<i>Totaal tijdsinvloeden</i>	0	0	22.943	22.943
Eindresultaat 31.12.2023	0	0	397.790	397.790
Contante waarde 01.01.2020				367.497

6. Risico's

De post risico wordt jaarlijks bij de herzieningen meegenomen in de risico's van het grondbedrijf. Voor dit risico geldt dat er een wisselwerking zal zijn tussen de herziening van de grondexploitatie en het risico. Wanneer het risico (financieel) een feit is geworden, zal het worden verwerkt in de grondexploitatie. Het risico vervalt dan en wordt dan voorzien.

Conclusie

Voorgaande uitgangspunten zijn het startpunt voor de grondexploitatie ter vaststelling door de Raad.

Bedr ijfsk ode	Grootboek rekening	Kostensoort	Ink.-Uitg (I - U)	Structureel	Bedrag Begrotingsjaar	Bedrag jaar +1	Bedrag jaar +2	Bedrag jaar +3	Bedrag jaar +4	Omschrijving
1	68201000	750010	U	N	253875					Verr. aankoop Beckumerstr vastgoed
1	68207002	750010	I	N	253875					Verr. aankoop Beckumerstr grex
1	69809327	710100	U	N	253875					Verr. aankoop Beckumerstr grex
1	80000327	710101	I	N	253875					Verr. aankoop Beckumerstr grex
1	69809150	710100	I	N	253875					Verr. aankoop Beckumerstr vastgoed
1	80000150	710101	U	N	253875					Verr. aankoop Beckumerstr vastgoed
1	68203583	380809	U	N	4500					Kosten sloopbegroting-quickscan
1	68203583	320040	U	N	35000					Plankosten
1	68203999	750050	I	N	39500					Overboekingsrekening naar balans
1	3200	750050	U	N	39500					Overboekingsrekening
1	3999	900000	I	N	39500					Overboekingsrekening

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3146547	Oskam/ Eeftink	GRI	
ONDERWERP			
3146547 - Controleprotocol 2020			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

Het Controleprotocol 2020 vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De gemeenteraad van Hengelo heeft op 3 december 2019 (besluit nr. 2442137) besloten PricewaterhouseCoopers BV (PWC) te benoemen als accountant van de gemeente Hengelo voor de accountantscontrole als bedoeld in art 213 Gemeentewet uit te voeren.

Deze controle behelst de jaarrekening 2020 en daarmee tevens het financieel beheer over het jaar 2020 zoals uitgeoefend door of namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo. De controle is gericht op rechtmatigheid en getrouwheid.

Binnen het kader van deze opdracht wordt jaarlijks de opdracht aan de accountant in een controleprotocol nader gepreciseerd. De raad wordt gevraagd de gepreciseerde opdracht te verstrekken door het controleprotocol dat nu voorligt vast te stellen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

18 NOVEMBER 2020

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3146547	Oskam/Eeftink	GRI	
ONDERWERP			
3146547 - Controleprotocol 2020			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

De gemeenteraad van Hengelo heeft op 3 december 2019 (besluit nr. 2442137) besloten PricewaterhouseCoopers BV (PWC) te benoemen als accountant van de gemeente Hengelo om de accountantscontrole als bedoeld in art 213 Gemeentewet uit te voeren.

Deze controle behelst de jaarrekening 2020 en daarmee tevens het financieel beheer over het jaar 2020 zoals uitgeoefend door of namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo. De controle is gericht op rechtmatigheid en getrouwheid.

Binnen het kader van deze opdracht wordt jaarlijks de opdracht aan de accountant in een controleprotocol nader gepreciseerd. De raad wordt gevraagd de gepreciseerde opdracht te verstrekken door het controleprotocol dat nu voorligt vast te stellen.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Het controleprotocol heeft tot doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de accountantscontrole, de reikwijdte ervan, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij te hanteren goedkeurings-, rapporterings- en uitvoeringstoleranties voor de controle van de jaarrekening 2020 van de gemeente Hengelo.

De goedkeurings- en rapporteringstoleranties in het controleprotocol 2020 zijn gelijk aan de toleranties uit het controleprotocol van vorig jaar. De in het controleprotocol opgenomen goedkeuringstoleranties zijn conform de wettelijke minimumvereisten. De gemeenteraad mag de goedkeuringstoleranties strenger (dat is: op lagere percentages) vaststellen dan deze minimumeisen. Niettemin wordt voorgesteld de wettelijke toleranties in acht te nemen. Gezien de accountantsverklaringen van de afgelopen jaren is hiervoor geen aanleiding en daarnaast levert dit meerwerk op voor de accountant.

In het controleprotocol is een rapportagetolerantie opgenomen van 5%. De rapportagetolerantie is de grens waarboven afwijkingen en fouten worden gerapporteerd. Op basis van de begroting 2020 zal deze grens liggen op circa 152K.

Met de rapportagetolerantie geeft de raad de grens van de gevonden fouten en onzekerheden in de jaarrekening aan, waarover zij middels het accountantsverslag wenst te worden geïnformeerd.

De uitvoeringstolerantie geeft het bedrag weer vanaf welk bedrag de accountant zijn controle uitvoert. Deze grens is van kracht voor elke onderdeel/thema binnen de gemeente. Bijvoorbeeld, parkeren, belasting, grondexploitaties enz. enz. Aangezien 2020 voor PWC het eerste controle jaar is, wordt deze controlegrens verlaagd. En wel met 50%. Kortom, wanneer een onderdeel/thema groter is van circa 1.600K wordt deze betrokken in de controle.

Alle normen/toleranties e.d. zijn tevens opgenomen in het auditplan van PWC en worden daar verder toegelicht.

Onderdeel van het protocol zijn eventueel specifieke aandachtspunten. De werkgroep accountancy heeft voor de jaarrekeningcontrole 2020 als voorstel om aan te sluiten bij de relevante aandachtsgebieden die de accountant zelf in het controleplan (30 dagen rapport) heeft onderkend voor de jaarrekeningcontrole 2020, te weten:

- Doorbreking interne beheersing door management
- Financiële Rechtmatigheid van aanbestedingen
- Prestatielevering m.b.t. Inkoop, Jeugd en Wmo
- Risico op corruptie/omkoping
- Waardering grondexploitaties
- Volledigheid en afgrenzing inkomende subsidies (SiSa)
- Transacties grondverkoop

- Juistheid en volledigheid voorzieningen
- Gevolgen Covid-19 die leiden tot extra aandachtspunten.
- Inrichting van de organisatie t.b.v. rechtmatigheidsverantwoording.

De werkgroep accountancy heeft 2 specifieke aandachtspunten geformuleerd en de werkgroep stelt de raad voor om deze aan de accountant mee te geven:

- Treasury: De actualisatie van de kapitaalasten in de 2e Berap 2020 zorgde voor aanzienlijk lagere lasten. Wordt dit veroorzaakt door goedkopere leningen en wat is het risico als de rente weer een stijgende lijn laat zien?
- Autorisatie niveaus: De raad autoriseert op programma niveau, wat betekent dit? En gebeurt het vaak dat er geschoven wordt binnen een programma?

Ook aan deze punten zal de accountant tijdens de controle op de jaarrekening 2020 specifiek aandacht schenken en over rapporteren.

Op basis van deze opdracht voert de accountant in het voorjaar 2021 de controle op de jaarrekening uit. Daarover brengt de accountant een 'Accountantsverslag' uit en zal hij een 'Controleverklaring van de accountant' verstrekken. Deze beide documenten kunt u dan betrekken bij uw oordeelsvorming over de jaarrekening 2020.

Naast het vaststellen van het Controleprotocol door de raad, wordt de start van de jaarlijkse accountantscontrole ieder jaar namens de raad door de griffier bevestigd door het ondertekenen van een 'Opdrachtbevestiging controle jaarrekening Hengelo', in dit geval voor het jaar 2020.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Bespreekpunten kunnen zijn de specifieke aandachtspunten die geformuleerd zijn van de zijde van de accountant en de specifieke aandachtspunten die de werkgroep accountancy namens de raad heeft geformuleerd.

FINANCIËLE ASPECTEN

De nadere precisering van de opdracht aan de accountant past in financieel opzicht binnen de overeenkomst die met PricewaterhouseCoopers BV is gesloten.

BIJLAGE(N)

1. Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2020 van de gemeente Hengelo;
2. Relevante wet- en regelgeving in het kader van de rechtmatigheid controle voor de gemeente Hengelo, naar de stand van 1 november 2020

Bijlage 1:

CONTROLEPROTOCOL

Voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2020 van de gemeente Hengelo

0. Inleiding

De Gemeentewet(Gw), art. 213, schrijft voor dat de gemeenteraad één of meer accountants aanwijst als bedoeld in art. 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in art 197 Gw bedoelde jaarrekening (JR) en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een accountantsverslag.

De gemeenteraad van Hengelo heeft op 6 april 2004 de verordening ex art 213 Gw regels voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Hengelo vastgesteld.

De gemeenteraad van Hengelo heeft op 3 december 2019 besloten PricewaterhouseCoopers BV (PWC) te benoemen als accountant van de gemeente Hengelo voor de accountantscontrole als bedoeld in art 213 Gemeentewet uit te voeren. Deze controle-opdracht betreft de jaarrekeningen 2020 t/m 2022 met een optionele verlenging voor 2023 t/m 2025.

Met dit controleprotocol bevestigt en specificeert de gemeenteraad de opdracht aan de accountant voor de jaarrekening 2020. Dit controleprotocol omvat daartoe onder andere aanwijzingen over de goedkeurings- en rapportagetolerantie voor de controle op genoemde jaarrekening. Daarnaast worden in dit controleprotocol enige specifieke aandachtspunten voor de accountantscontrole 2020 aangegeven, als nadere specificatie van de opdracht door de raad aan de accountant.

Tot slot wordt aangegeven welke wet- en regelgeving in het kader van het financieel beheer onderwerp van rechtmatigheidscontrole zal zijn.

1. Algemene uitgangspunten voor de controle / wettelijk kader

Art 213 Gemeentewet schrijft voor dat de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening wordt uitgevoerd door een accountant die door de raad is benoemd. De controle is gericht op het verstrekken van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder gemeentelijke verordeningen
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie, gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maakt;
- het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 Gemeentewet (Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten) alsmede de Richtlijnen voor de Accountantscontrole bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

2. Goedkeurings-, rapportage- en uitvoeringstolerantie, specifieke aandachtspunten

2.1. Goedkeuringstolerantie

Bij de jaarrekeningcontrole 2020 geldt de volgende goedkeuringstolerantie

	Strekking accountantsverklaring:			
	Goedkeurend	Beperking	oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaar rekening	≤ 1%	>1%<3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle	≤ 3%	>3%<10%	≥ 10%	-
Lasten Begroting 2020	€304.545			

De percentages in de tabel worden genomen van de totale begrote programmalasten –inclusief toevoegingen aan reserves- ná laatste begrotingswijziging. De begrote lasten 2020 dient als indicatie van het te hanteren bedrag.

Toelichting op de goedkeuringstolerantie:

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers wordt beïnvloed. Worden de bedragen van deze fouten en onzekerheden overschreden, dan heeft dat gevolgen voor de strekking van de accountantsverklaring.

Een accountant dient de controle zodanig in te richten dat wordt gewaarborgd dat alle onrechtmatigheden en onjuistheden die het bedrag van de goedkeuringstolerantie overschrijden, worden gevonden en meegewogen in zijn oordeel.

Bovenstaande goedkeuringstoleranties zijn conform de wettelijke minimumvereisten. De gemeenteraad mag de goedkeuringstoleranties strenger (dat is: op lagere percentages) vaststellen dan deze minimumeisen. Niettemin wordt voorgesteld de wettelijke toleranties in acht te nemen.

Naast deze kwantitatieve beoordeling vindt door de accountant ook een kwalitatieve weging van fouten en onzekerheden (professional judgement) plaats.

2.2. Rapportagetolerantie

Wij nemen als rapportagetolerantie op een percentage van 5% van de materialiteit die geldt voor de jaarrekening 2020. Onder materialiteit wordt verstaan 1% van de totale lasten.

Toelichting op de rapportagetolerantie:

Met de rapportagetolerantie geeft de raad de omvang van de gevonden fouten en onzekerheden in de jaarrekening aan, waarover zij in ieder geval -middels het accountantsverslag - wenst te worden geïnformeerd.

De rapportagetolerantie kan in een percentage van de goedkeuringstolerantie worden uitgedrukt of in een absoluut bedrag. Ook kan voor bepaalde kostensoorten of organisatiegedingen een afwijkende rapportagetolerantie vastgesteld.

De voorgestelde rapportagetolerantie houdt in dat elke fout of onzekerheid die uitkomt boven de 5% van de materialiteit wordt gerapporteerd, die de accountant in het kader van de uitvoering van de accountantscontrole- met inachtneming van de hiervoor beschreven goedkeuringstolerantie-signaleert.

2.3. Uitvoeringstolerantie

Bij de jaarrekeningcontrole 2020 geldt een uitvoeringstolerantie van 50% op de goedkeuringstolerantie. Dit zal voor 2020 ongeveer rond de 1.600.000 euro bedragen.

Toelichting op de uitvoeringstolerantie:

De uitvoeringstolerantie geeft het bedrag weer vanaf waar de accountant zijn controle uitvoert. Voor de jaarrekening 2020 zal er een afslag voor onontdekte fouten worden genomen door de accountant.

Dit betekent dat de uitvoeringstolerantie niet gelijk maar lager ligt dan de goedkeuringstolerantie. Dat doet de accountant omdat dit voor hen het eerste boekjaar ter controle is en er zo een beter beeld van de gemeente kan worden verkregen.

2.4. Specifieke aandachtspunten in de jaarrekeningcontrole 2020

Onderdeel van het protocol zijn eventueel specifieke aandachtspunten. De werkgroep accountancy heeft voor de jaarrekeningcontrole 2020 als voorstel om aan te sluiten bij de relevante aandachtsgebieden die de accountant zelf in het controleplan (30 dagen rapport) heeft onderkend voor de jaarrekeningcontrole 2020.

De algemene risico's die van toepassing zijn op gemeenten waar de accountant extra aandacht aan zal besteden en nadere duiding zullen krijgen in de accountantscontrole zijn als volgt:

- Doorbreking interne beheersing management
- Rechtmatigheid van aanbestedingen
- Prestatielevering m.b.t. Inkoop, Jeugd en Wmo
- Risico op corruptie/omkoping
- Waardering grondexploitaties
- Volledigheid en afgrenzing inkomende subsidies (SiSa)
- Transacties grondverkoop
- Juistheid en volledigheid voorzieningen
- Gevolgen Covid-19 die leiden tot extra aandachtspunten.
- Inrichting van de organisatie t.b.v. rechtmatigheidsverantwoording.

Aan deze aandachtspunten zal de accountant binnen de controle op de jaarrekening 2020 specifiek aandacht schenken en over rapporteren.

3. Normenkader, reikwijdte accountantscontrole

De accountantscontrole op rechtmatigheid voor het controlejaar is limitatief gericht op de naleving van:

- wettelijke kaders, zoals die in de kolom "wetgeving" van de "Inventarisatie wet- en regelgeving in het kader van de rechtmatigheidscontrole gemeente Hengelo " is opgenomen (bijlage 1 van dit protocol); dit uitsluitend voor zover het directe financiële beheers handelingen betreft;
- de beleidsbegroting van het controlejaar inclusief door de raad bekrachtigde wijzigingen
- de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet;
- de controleverordening ex artikel 213 Gemeentewet;
- de verordening periodiek onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid ex art 213a Gemeentewet;

- de overige kaders zoals opgenomen in de kolom “Interne regelgeving” in bijlage 1 bij dit protocol, voor zover van toepassing en uitsluitend voor zover het gaat om bepalingen die zien op recht, hoogte en duur van financiële beheers-handelingen.

4. Rapportering door de accountant

In de tweede helft van het jaar 2020 wordt door de accountant een controleplan (30 dagen rapport) aangeleverd waarin kennis is genomen van de organisatie door een zogenoemde 0-meting. De samenwerking tussen de accountant en de gemeente staat hierin ook verwerkt. Daarnaast wordt samen met de organisatie een startnotitie opgesteld waarin afspraken worden gemaakt over o.a. planning, belangrijke ontwikkelingen en belangrijke mijlpalen in het gezamenlijke controleproces.

Begin 2021 wordt de managementletter aan het college aangeboden en de boardletter aan de raad t.a.v. de controle op het bestaan en de werking van de processen.

Na afloop van het verslagjaar vindt in overleg met de werkgroep accountancy en college de controle van de jaarrekening plaats.

Overeenkomstig de gemeentewet wordt omtrent de controle een accountantsverslag uitgebracht aan de raad en in afschrift aan het College van Burgemeester en Wethouders.

De planning van de controlezittingen en de termijnen waarop verslag wordt uitgebracht over de bevindingen, zijn in overeenstemming met de overeenkomst tussen PricewaterhouseCoopers BV (PWC) en de gemeente Hengelo.

In het accountantsverslag wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer. Hierbij staat de vraag centraal of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer waarborgen, alsmede een rechtmatige verantwoording daarover.

In het accountantsverslag worden gesignaleerde onrechtmatigheden toegelicht en gespecificeerd. Fouten of onzekerheden die de rapportagetolerantie als bedoeld in hoofdstuk 2 van dit controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het accountantsverslag. De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de gemeente gehanteerde geautomatiseerde informatievoorziening.

In de controleverklaring wordt op gestandaardiseerde en wettelijk voorgeschreven wijze de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, zowel ten aanzien van de getrouwheid als de rechtmatigheid. Deze controleverklaring is gericht aan de gemeenteraad, zodat deze de door het College van Burgemeester en Wethouders opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

Over nadere invulling, vormgeving en frequentie van de rapportages en de wijze waarop door de raad en andere belanghebbenden met de accountant wordt gecommuniceerd, kunnen nadere afspraken worden gemaakt.

5. Opdrachtbevestiging accountant

In dit controleprotocol is de opdracht aan de externe accountant PricewaterhouseCoopers BV beschreven en bevestigd.

PricewaterhouseCoopers BV (PWC) zal de raad, o.a. ten behoeve van zijn eigen klantdossier en ter voldoening aan beroepsregels, daarnaast nog om een formele opdrachtbevestiging verzoeken.

Deze formele bevestiging vraagt inhoudelijk geen andere of aanvullende besluitvorming ten opzichte van hetgeen in dit controleprotocol is geregeld. Voorgesteld wordt, de griffie te belasten met de afdoening van genoemde opdrachtbevestiging.

Gemeente Hengelo, controleprotocol jaarrekening 2020
Relevante wet- en regelgeving in het kader van
rechtmatigheidscontrole , ingedeeld naar thema's

geactualiseerd oktober 2020
bijlage 2

<u>Thema</u>	<u>wetgeving</u>	<u>interne regelgeving</u>
Milieu		
Afvalstoffenbeheer		Afvalstoffenverordening gemeente Hengelo Verordening tegemoetkoming onvermijdbaar medisch afval
Rioolbeheer en reiniging		Verordening rioolheffing Verordening riool aansluitrecht Verordening Reinigingsheffing
Milieubeheer	Wet belastingen op milieugrondslag Wet Milieubeheer Wet bodembescherming Besluit bodemkwaliteit	Gemeentelijk Rioleringsplan Verordening bodemsanering
Onderwijs en Cultuur		
Basis- en speciaal onderwijs	Wet primair onderwijs Wet voortgezet onderwijs Wet op de expertise centra	verordening voorzieningen onderwijshuisvesting verordening leerlingenvervoer
Voortgezet onderwijs	Wet educatie- en beroepsonderwijs	Verordening leerlingenvervoer
Cultuur		Algemene subsidieverordening (Asv) Subsidie uitvoeringsregeling Subsidieregeling Duurzame Wederopbloei
Vreemdelingenzaken , integratie	Wet Inburgering	Verordening Wet Inburgering
Openbare ruimte, ontwikkeling		
Wegenbeheer	Wegenverkeerswet Wegenwet Besluit administratieve bepalingen wegverkeer Wet personenvervoer	Beheerregels grondbeleid Erfgoedverordening
Havenbeheer	Binnenvaartwet	Verordening havengelden
Grondexploitatie	Wet ruimtelijke ordening (Wro) Besluit ruimtelijke ordening (Bro)	Exploatieverordening Nota grondbeleid

Welzijn, Volksgezondheid		
Publieke gezondheidszorg	Wet publieke gezondheid (Wpg)	Meerjarenplan gezondheid 2019-2023 Algemene subsidieverordening (Asv) Subsidie uitvoeringsregeling
Kinderopvang	Wet kinderopvang	Uitvoeringsregeling voorschool en kwaliteitskader (2020)
Welzijn en Maatschappelijk ondersteuning	Wet Maatschappelijke Ondersteuning	Beleidsregels Maatschappelijke Ondersteuning Verordening maatschappelijke ondersteuning Actieplan vrijwillige inzet versterken Actieplan mantelzorg mogelijk maken Algemene subsidieverordening (Asv) Beleidsnota "Met Respect" (2014) Subsidie uitvoeringsregeling
Jeugd	Jeugdwet	Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo Actieplan preventie Jeugd Subsidie uitvoeringsregeling Beleidsnota "Met Respect" (2014)
Sport	NOC*NSF Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties COVID-19	Tarieven Sportaccommodaties opgenomen in begroting Uitvoeringsprogramma Sport en Bewegen Subsidie uitvoeringsregeling Kadernota Sport en Bewegen Subsidieregeling Duurzame Wederopbloei
Werk en inkomen		
Sociale inkomensvoorzieningen	Participatiewet IOAW en IOAZ Wet Sociale Werkvoorziening BBZ	Afstemmingsverordening Participatiewet, IAOW en IAOW Beleidsnota "Met Respect" (2014) Verordening PGB WSW Verordening tegenprestatie Nota armoedebeleid Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2020 Verordening maatschappelijke participatie Verordening adviesraad sociaal domein en cliëntenraad minima en WMO Verordening individuele studietoelage Verordening loonkostensubsidie
Werkgelegenheid	Wajong	Re-integratie verordening

Schuldhulpverlening	Wet gemeentelijke schuldhulpverlening	Verordening startersleningen Verordening individuele inkomenstoeslag Nota schuldhulpverlening
Wonen		
Wonen	Leegstandswet Woningwet Uitvoeringsregeling huurprijzen woonruimte Huisvestingswet	Legesverordening Woningbouwplanning en programmering Woonvisie Afwegingskader
Bouwen	Wet alg. bepalingen omgevingsrecht (Wabo) Wet Ruimtelijke Ordening (Wro) Bouwbesluit Besluit omgevingsrecht (Bor) Besluit ruimtelijke ordening (Bro)	Legesverordening Woningbouwplanning en programmering.
Overig, Bestuur en Middelen, Verslaglegging , Algemeen		
Burgerlijke stand en basisregistratie personen	Gemeentewet Burgerlijk wetboek Wet Basisregistratie Personen Wet rechten burgerlijke stand	Legesverordening
Openbare orde / veiligheid	Wet Veiligheidsregio's Drank- en Horecawet	Algemene Plaatselijke Verordening (APV)
Algemeen middelenbeheer	Besluit Begroting en Verantwoording Wet gemeenschappelijke regelingen Wet Omzetbelasting, Wet BTW compensatiefonds ESF, EFRO	Financiële verordening Controleverordening Nota Investerings- en activeringsbeleid beleidsnota weerstandsvermogen/ risicomanagement (2271956)
Treasury beheer	Wet fin. decentrale overheden (FIDO) Wet Houdbarre overheidsfinanciën (HOF) Reg.uitzettingen en derivaten decentr.overheden (RUDDO)	Nota verbonden partijen 2013 Treasury besluit 2014
Arbeidsvoorwaarden, personeelsbeleid	Ambtenarenwet 2017 Fiscale wetgeving Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) CAO gemeenten 2020 Rechtspositiebesluit Raads- en commissieleden	Personeelshandboek gemeente Hengelo verordening rechtspositie raads- en commissieleden

	Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers Wet APPA Wet Normering Topinkomens (WNT) Burgerlijk wetboek, boek 7	
Inkopen en contractbeheer	Aanbestedingswet (Landelijke wetgeving inkopen) Europese regelgeving inzake aanbesteding, staatsteun, en mededinging ; Wet Markt en Overheid (WMO) Aanbestedingsbesluit	
OZB	Wet waardering Onroerende Zaken	OZB verordening
Parkeerbeheer		Verordening parkeerbelasting Aanwijzingsbesluit betaald parkeren Parkeerverordening Uitwerkingsbesluit parkeerverordening
Toeristenbelasting		Verordening toeristenbelasting
Grafrechten	Wet op de lijkbezorging	Verordening begraafrechten
Hondenbelasting		Verordening hondenbelasting
Baatbelasting		Baatbelastingverordening 2011-2020
Marktgelden		Verordening marktgeld Marktverordening / marktreglement
Reclame en precariorechten		Verordening precariobelasting
Privacy	AVG	
SISA	AMvB SISA	